

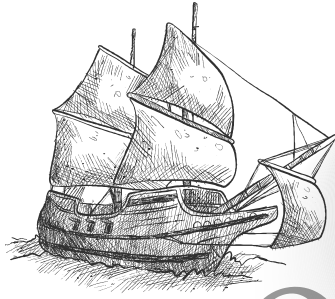
2. BÖLÜM: YERLEŞMELER VE ÖZELLİKLERİ

ŞEHİRLERİN DEĞİŞİMİ

1- İlk insanların yaşadığı dönemlerde insanlar avcılık ve toplayıcılıkla uğraşmış, bundan dolayı mağara ve ağaç kovuklarında yaşamışlardır.

2- Tarım keşfedilince insanlar tarım arazilerine yakın olmak için yerleşik hayata geçmişlerdir.

3- Yerleşim yeri seçiminde en önemli faktör iklimdir. İklimin uygun olduğu yerlerde insanlar su kenarlarına yerleşmeyi tercih etmiştir. Bu alanlar ayrıca verimli tarım arazileridir.

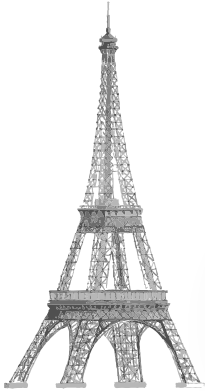
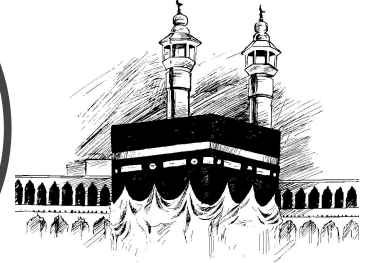
4- Önce köyler kurulmuş, sonra köyler büyüyerek şehirlere dönüşmüştür.

5- Şehirlerin büyümesi ve tarımın gelişmesiyle ihtiyaç fazlası ürünler ortaya çıkmış ve bu ürünlerin takas edilmesi sonucunda ticaret şehirleri doğmuştur.

6- Ticari faaliyetlerin artması ulaşım yollarının önem kazanmasına neden olmuştur. Bu durum insanların deniz kenarlarında şehir ve limanlar kurmasına yol açmış ve liman şehirleri doğmuştur.

7- Şehirlerin büyümesi yazılı kuralların oluşmasına ve bunları uygulayacak bir grubun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu gruplar zamanla gücü eline geçince krallıklar doğmuştur ve idari şehirler ortaya çıkmıştır.

8- İnsan nüfusunun artması, çeşitli dinî inançların belirli kutsal yerlerde yoğunlaşmasına neden olmuş ve dinî şehirler ortaya çıkmıştır.

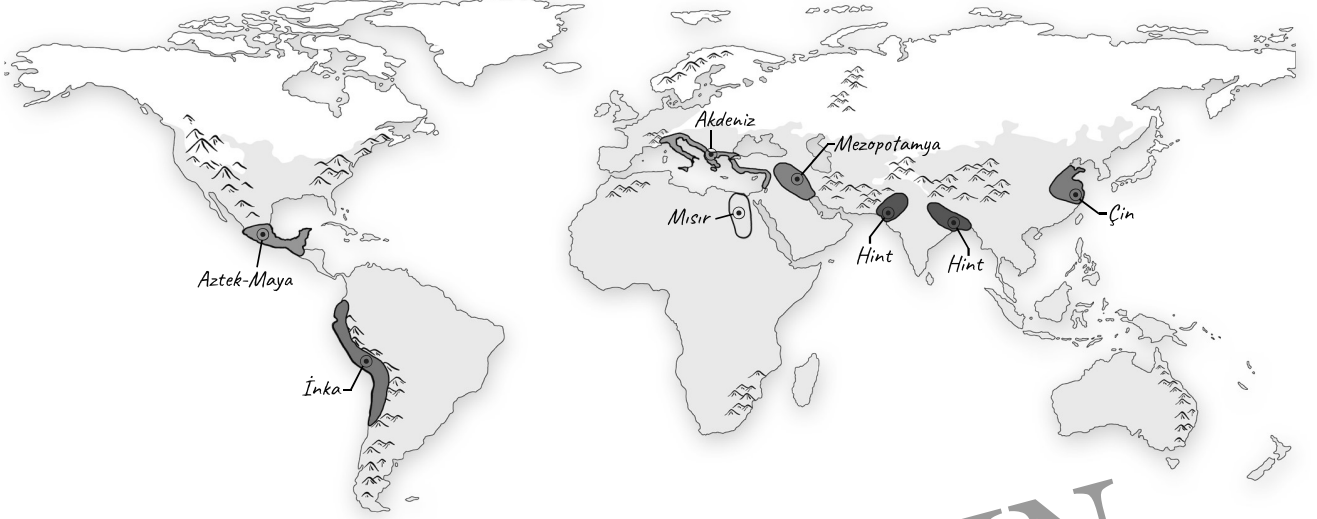

9- Madenlerin kullanılmaya başlanmasıyla maden şehirleri doğmuştur.

10-Sanayi devrimiyle beraber şehirler göç almış ve sanayi şehirleri doğmuştur. (Manchester)

11-Sanayi sonucu gelişen üretim, refah seviyesinin artması, iletişimin ve ulaşımın kolaylaşması insanları başka yerleri görmeye itmiş ve turizm şehirleri doğmaya başlamıştır.

Dünya İlk Medeniyetler Haritası

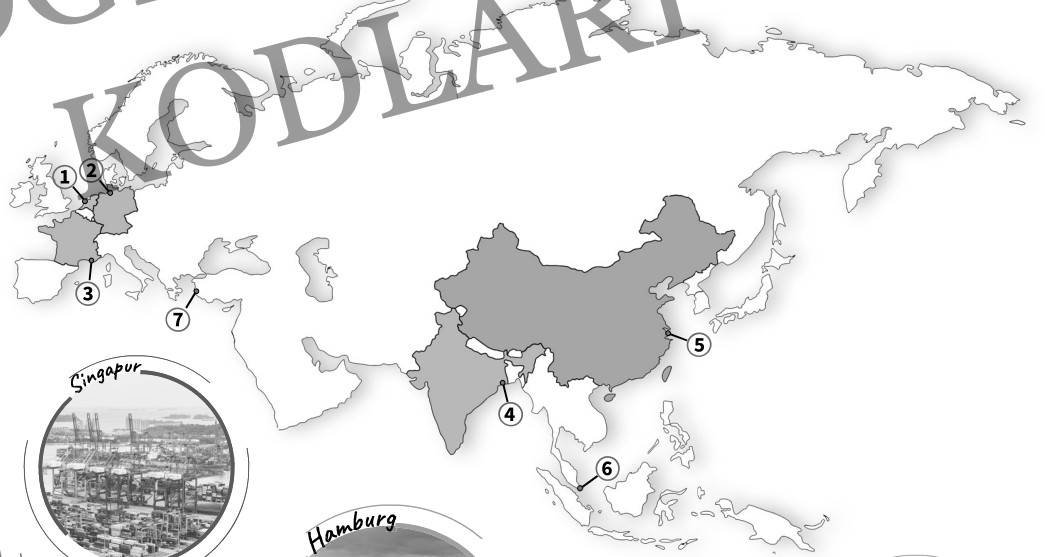
ŞEHİRLERİ FONKSİYONLARI

Şehirlerin büyümesinde ve gelişmesinde çeşitli işlevler (fonksiyonlar) etkilidir. Tarım faaliyetlerinin artması, sanayinin gelişmesi, şehrin limanının olması gibi fonksiyonların biri ya da birkaçı şehirlerin gelişimini etkileyebilir.

FONKSİYONEL ÖZELLİKLERİNE GÖRE ŞEHİRLER

LİMAN ŞEHİRLERİ

- 01 ▶ Rotterdam (Hollanda)
- 02 ▶ Hamburg (Almanya)
- 03 ▶ Marsilya (Fransa)
- 04 ▶ Kalküta (Hindistan)
- 05 ▶ Şanghay (Çin)
- 06 ▶ Singapur (Singapur)
- 07 ▶ İzmir (Türkiye)

DİNİ ŞEHİRLER

- 01 > Vatikan (Vatikan-Roma)
- 02 > Kudüs (İsrail-Filistin)
- 03 > Lhasa (Çin-Tibet)
- 04 > Mekke-Medine (Suudi Arabistan)

COĞRAFIYANIN KODLARI

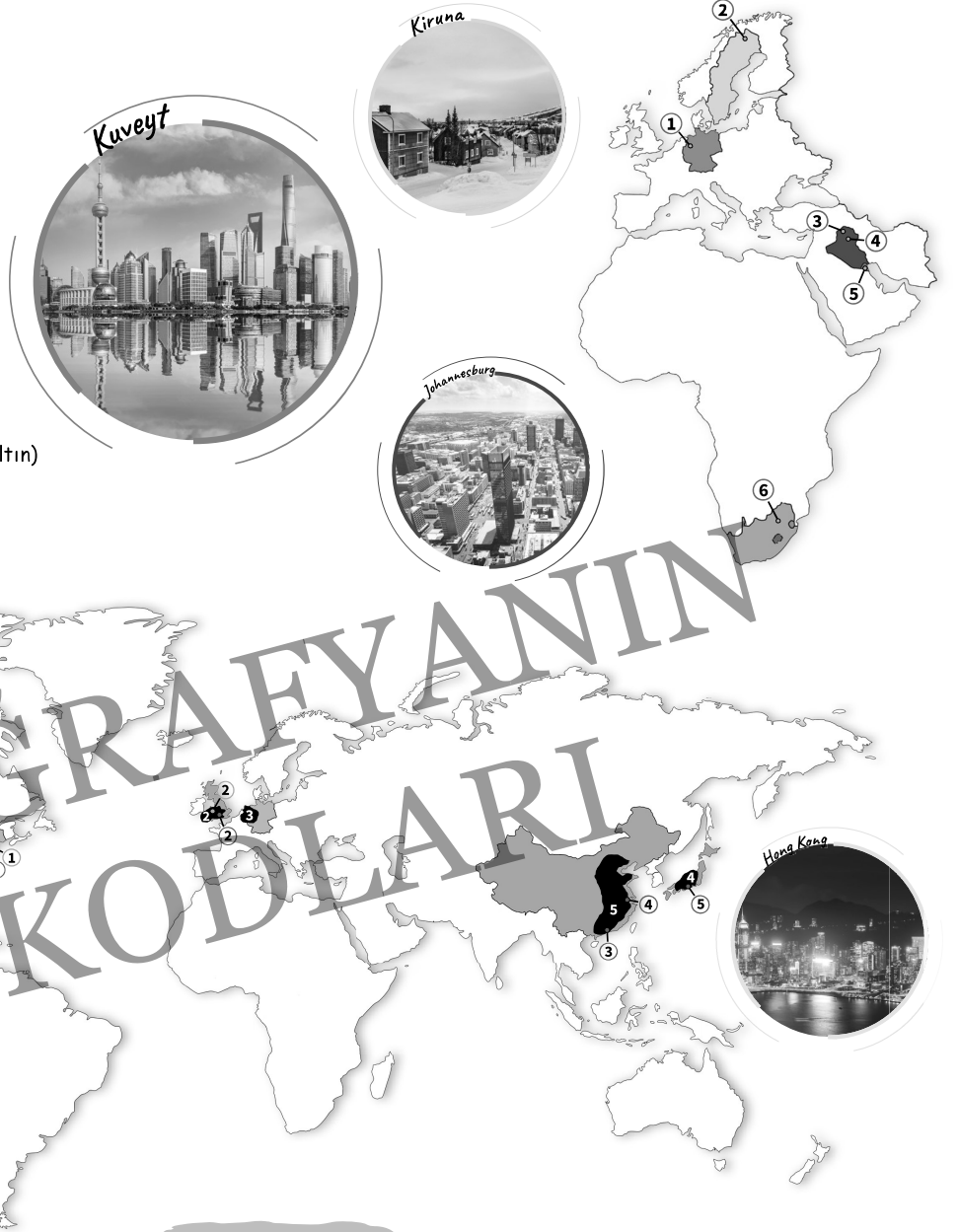
TURİZM ŞEHİRLERİ

- 01 > Londra (İngiltere)
- 02 > Paris (Fransa)
- 03 > Venedik (İtalya)
- 04 > Roma (İtalya)
- 05 > Barselona (İspanya)
- 06 > Dubai (BAE)
- 07 > Bangkok (Tayland)
- 08 > Singapur (Singapur)
- 09 > Antalya (Türkiye)

MADEN ŞEHİRLERİ

- 01 ▶ Essen-Almanya (Taş Kömürü)
- 02 ▶ Kiruna-İsveç (Demir)
- 03 ▶ Musul-İrak (Petrol)
- 04 ▶ Kerkük-İrak (Petrol)
- 05 ▶ Kuveyt-Kuweyt (Petrol)
- 06 ▶ Johannesburg
Güney Afrika Cumhuriyeti (Altın)

TİCARET ŞEHİRLERİ

- 01 ▶ New York (ABD)
- 02 ▶ Londra (İngiltere)
- 03 ▶ Hong Kong (Çin)
- 04 ▶ Şanghay (Çin)
- 05 ▶ Tokyo (Japonya)

SANAYİ BÖLGELERİ

- 01 ▶ ABD (Büyük göller)
- 02 ▶ İngiltere (Manchester)
- 03 ▶ Almanya (Ruhr-Essen)
- 04 ▶ Japonya (Tokyo)
- 05 ▶ Doğu Çin (Şanghay-Pekin-Guangzhou)

EĞİTİM ŞEHİRLERİ

- 01 ▶ Harvard (ABD)
- 02 ▶ Oxford (İngiltere)
- 03 ▶ Cambridge (İngiltere)
- 04 ▶ Salamanca (İspanya)

İDARİ ŞEHİRLER

01 > Ottawa (Kanada)	06 > Oslo (Norveç)	10 > Lizbon (Portekiz)	14 > Moskova (Rusya)	18 > İslamabat (Pakistan)
02 > Washington (ABD)	07 > Londra (İngiltere)	11 > Madrid (İspanya)	15 > Kahire (Mısır)	19 > Yeni Delhi (Hindistan)
03 > Meksika (Meksika)	08 > Berlin (Almanya)	12 > Roma (İtalya)	16 > Riyad (Suudi Arabistan)	20 > Pekin (Çin)
04 > Brasilia (Brezilya)	09 > Paris (Fransa)	13 > Kiev (Ukrayna)	17 > Tahran (İran)	21 > Seul (Güney Kore)
05 > Buenos Aires (Arjantin)				22 > Tokyo (Japonya)
				23 > Jakarta (Endonezya)
				24 > Canberra (Avustralya)

Londra

LONDRA: 10 milyonluk nüfusuyla İngiltere'nin başkenti ve en kalabalık şehridir. Liman, ticaret, finans, eğitim gibi birçok fonksiyonu barındırdığı için küresel etkiye sahiptir. Sanayi devrimiyle beraber hızlı bir büyümeye girmiştir. Londra Borsası Dünya'nın önemli borsalarından biridir.

ROMA: İtalya'nın başkenti olan Roma 2,9 milyonluk nüfusa sahiptir. Dünya'nın başkenti olarak bilinir. Gladyatör dövüşlerinin yapıldığı Kolezyum adı verilen arena ve Hristiyanların kutsal mekânı Vatikan Roma şehrinde yer almaktadır.

Roma

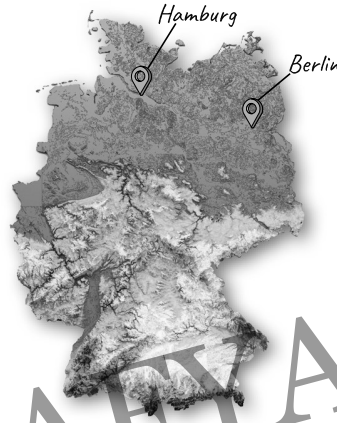
Tokyo

TOKYO: Japonya'nın başkenti olan Tokyo'nun nüfusu 38 milyon civarındadır. Tokyo borsası dünyanın en büyük borsalarından biridir. Teknolojinin merkezi olarak söyleyebileceğimiz Tokyo finans, bilgi, moda, kültür, eğitim gibi alanlarda da gelişmiş küresel etkiye sahip şehirlerden biridir.

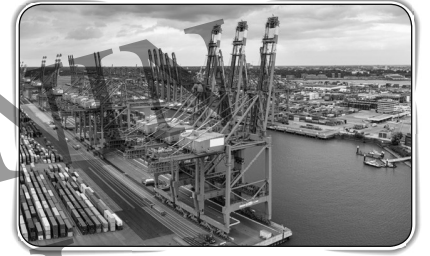
Kodlamalar ve Notlar

ŞEHİRLERİN ETKİ ALANLARI

1. KÜRESEL ETKİYE SAHİP ŞEHİRLER: Şehirlerin etki alanları bulundukları fonksiyonlarına göre değişiklik gösterir. Bazı şehirler uluslararası borsa, ticaret, ulaşım gibi işlevleriyle tüm dünyayı etkileme gücüne sahiptir. Etki gücü yüksek olan bu şehirlere "küresel etkiye sahip şehirler" denir.

HAMBURG: Almanya'nın en büyük ikinci şehridir. Hamburg Limanı sayesinde Almanya'nın Dünya'ya açılan kapısı konumundadır. Elbe Nehri kıyısında bulunan şehrin limanı Avrupa'nın ikinci, Dünya'nın en büyük 9. limanıdır.

2. BÖLGESEL ETKİYE SAHİP ŞEHİRLER: Bazı şehirlerse kendi bölgesini etkileme gücüne sahiptir. Bu tarz şehirlere bölgesel etkiye sahip şehirler denir.

WELLINGTON: Yeni Zelanda'nın başkentidir. Etki alanı geniş olmadığı için bölgesel etkiye sahip şehirler arasındadır.

3. YEREL ETKİYE SAHİP ŞEHİRLER: Etki alanı dar olan bazı şehirlerse yerel etkiye sahip şehirler olarak karşımıza çıkar. Türkiye'de Bayburt, Amasya, Uşak, Tokat gibi şehirleri yerel etkiye sahip şehirlere örnek olarak gösterebiliriz.

ŞEHİR ETKİ ALANI

Moskova	Küresel
Roma	Küresel
Paris	Küresel
Tokyo	Küresel
Hong Kong	Küresel
Pekin	Küresel
Hamburg	Küresel
Berlin	Küresel
New York	Küresel
Los Angeles	Küresel
Washington	Küresel
Londra	Küresel
Essen	Küresel
Marsilya	Küresel
Şam	Bölgesel
Mexico City	Bölgesel
Jakarta	Bölgesel
Kiev	Bölgesel
Wellington	Bölgesel
Tahran	Bölgesel
Bakü	Bölgesel
Yeni Delhi	Bölgesel
İstanbul	Bölgesel
Bayburt	Yerel
Amasya	Yerel
Uşak	Yerel
Tokat	Yerel